

Základy společenských věd

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
G5	Obecná psychologie	<ul style="list-style-type: none"> → vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat; → uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka; → porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady; 	<p>podstata lidské psychiky vědomí; psychické jevy, procesy, stavy a vlastnosti učení</p>	1A 1, 2, 9, 10
	Psychologie osobnosti, vývojová psychologie	<ul style="list-style-type: none"> → porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví; → posoudí úlohu sociálních změn v individuálním vývoji; → objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování; → využívá získané poznatky při sebepoznávání, volbě profesní orientace; 	<p>osobnost člověka – charakteristika osobnosti, její typologie; vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života; význam celoživotního učení a sebevýchovy změny v období adolescence – tělesné, duševní a společenské; hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, prožívání emočních stavů a hlubších citových vztahů způsoby sebereflexe a kontroly emocí</p>	1A 2 1D 8 1E 2,3,4 2A 9
	Sociální psychologie	<ul style="list-style-type: none"> → vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat; → využívá získané poznatky při poznávání druhých lidí; → respektuje rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, objasní k jakým důsledkům mohou vést předsudky; → uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních 	<p>společenská podstata člověka – význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace; mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích</p>	1A 13 1C1 1E 5, 7, 11

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
		vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem;		
	Psychologie zdraví a patopsychologie	<ul style="list-style-type: none"> → na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi; → popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince; → rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní; → uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení; → zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace; → usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých; → rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení; 	<p>psychologie v každodenním životě – rozhodování o životních otázkách; zásady duševní hygieny, náročné životní situace, systém psychologického poradenství</p> <p>zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí; důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví</p> <p>psychohygieny – předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládnutí stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci</p> <p>sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích - duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích, rozhodování se v eticky problematických situacích</p> <p>sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace</p>	1A 9,10 1B 2, 3, 4
G6	Sociologie	<ul style="list-style-type: none"> → respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky; → objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích; → posoudí úlohu sociálních změn v společenském vývoji; 	<p>sociální struktura společnosti – sociální útvary, společenské instituce; sociální nerovnost, sociální mobilita; jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování)</p> <p>sociální fenomény a procesy, hlavní představitelé dějin sociologie, základy metodologie,</p>	1C 2,3,4 5E 2

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
		<p>→ objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na společnost;</p>	<p>masmédiá, životní prostředí; sociální deviace, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita) dějiny sociologie - představitelé</p>	
	Právo	<p>→ objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy;</p> <p>→ uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují;</p> <p>→ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady;</p> <p>→ vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů;</p> <p>→ na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejich všeobecných podmínek;</p> <p>→ rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení;</p> <p>→ rozlišuje trestný čin a přešpek, vymezí podmínky trestní postížitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti;</p> <p>→ rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet;</p> <p>→ ve svém jednání respektuje platné právní normy;</p> <p>→ uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď;</p>	<p>právo a spravedlnost – smysl a účel práva, morálka a právo</p> <p>právo v každodenním životě – právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům; právní řád ČR – jeho uspořádání; systém právních odvětví, druhy právních norem; smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv</p> <p>orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese; účel a průběh občanského soudního řízení; orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly; systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden</p> <p>přehled práva veřejného a soukromého – ústava, trestní, občanské a rodinné právo</p> <p>pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory; pracovní úraz a odškodnění</p>	

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
		<ul style="list-style-type: none"> → uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti; → objasní funkci odborů; 		
G7	Politologie	<ul style="list-style-type: none"> → typy států (forem vlády); → vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje; → obrozlišuje a porovnává historické i současné tjasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR; → vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu; → porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě; → objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií; → rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů; → uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu; → vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích; 	<p>stát – znaky a funkce, formy státu, právní stát; Ústava ČR – přehled základních ustanovení</p> <p>demokracie – principy a podoby; občanská práva a povinnosti, podstata občanské společnosti, její instituce; politické subjekty, politický život ve státě; volby, volební systémy; úřady</p> <p>lidská práva – zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana</p> <p>ideologie – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií</p>	

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
		<ul style="list-style-type: none"> → obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování; → uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce; → zvládá komunikaci ve styku s úřady; → uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky; 		
	Mezinárodní vztahy	<ul style="list-style-type: none"> → objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy; → rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti; → posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva; → uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR; → uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí; → posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky; 	<p>evropská integrace – podstata a význam; Evropská unie – význam; proces integrace; orgány EU; jednotná evropská měna</p> <p>mezinárodní spolupráce – důvody, význam a výhody; významné mezinárodní organizace a společenství – RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti</p> <p>proces globalizace – příčiny, projevy, důsledky; globální problémy, politický zeměpis</p>	2A 1,6,9 2B7
G8	Filosofie	<ul style="list-style-type: none"> → objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství; → vědy a umění k uchopení skutečnosti a 	<p>podstata filozofie – základní filozofické otázky, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění</p> <p>filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení</p>	

ročník	TÉMA	VÝSTUP žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA POZNÁMKY
		<p>člověka;</p> <p>→ rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení;</p> <p>→ eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci;</p> <p>→ zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití;</p> <p>→ posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem;</p> <p>→ rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení;</p>		